

Vejledning til Frontløbergruppen

- Kompetenceudvikling i en UNICEF Børnevenlig Kommune

Indholdsfortegnelse

Frontløbergruppens rolle	3
Læringsudbyttet for kollegaer	3
Materiale til rådighed i kompetenceudviklingsforløbet	4
Temaer i de to læringsflows	4
Materialer i inspirationsbanken	5
Sådan kan man sammensætte en læringspakke	6
Eksempler på læringspakker	7
Et overblik over tilgængelige læringsressourcer	9

UNICEF Danmark tilbyder et kompetenceudviklingsforløb, som er målrettet børnevenlige kommuner. Gennem forløbet udbydes en række læringsressourcer, der har til formål at klæde medarbejdere i kommunerne på til at integrere rettigheder i deres eksisterende faglighed og praksis. Blandt medarbejderne udpeger kommunerne en gruppe af frontløbere, der har et særligt ansvar i kompetenceudviklingsforløbet.

Denne vejledning har til formål at skabe overblik og klarhed for jeres opgaver og forpligtelser som frontløbergruppe.

Forfatter: Morten Normann Jørgensen
Redaktion: Stine Engel og Christian Bindslev
Layout: Morten Normann Jørgensen

Denne version 1.0 er udgivet digitalt 15. september 2026
Copyright @ UNICEF Danmark
www.unicef.dk

Denne udgivelse er produceret med støtte fra Alm. Brand Foreningen 1792 og Lauritzen Fonden.

Frontløbergruppens rolle

Medarbejdere i en UNICEF Børnevenlig Kommune spiller forskellige roller i arbejdet med at styrke og fremme børn og unges rettigheder. Frontløbere spiller en særlig rolle for den løbende kompetenceudvikling ved at være en slags

superbrugere i programmet. Frontløbere har til opgave at videreformidle og efteruddanne kollegaerne i kommunen og har selv ansvaret for at koble ressourcer fra programmet på, når det har lokal relevans.

Læringsudbyttet for kollegaer

Kompetenceudviklingsforløbet består af en række forskellige læringsressourcer, der kan sættes sammen i forskellige pakker og dermed give et forskelligt læringsudbytte. Frontløberne kan bidrage til kollegaers læring ved at være vejviser og formidler af de læringsressourcer, der måtte have relevans for en specifik medarbejdergruppe vedrørende et specifikt tema.

Vi anbefaler, at man i sit virke med at facilitere læringen til kollegaer lader sig inspirere af de tre didaktiske dimensioner, som kompetenceudviklingsforløbet i sin helhed står på, nemlig: **(1)** viden, **(2)** holdning og **(3)** adfærd.

Når man er vejviser og formidler for sine kollegaer, bør man sikre sig, at alle tre dimensioner er med i den pakke af ressourcer, der præsenteres for. Det vil altså sige, at den bedste læring opnås, når kollegaerne får indsigt i materialer, der både har et videns-, holdnings- og adfærdsforandrende sigte.

Videndimensionen handler om de læringsressourcer, der har et faktabaseret og redegørende fokus. Gennem disse ressourcer får du og dine kollegaer opdateret viden om børn og unges rettigheder.

Holdningsdimensionen handler om de læringsressourcer, der har et reflekterende og øvelsesbaseret fokus. I disse ressourcer kan du og dine kollegaer gå undersøgende til værks.

Adfærdsdimensionen handler om de læringsressourcer, der har fokus på konkret forandring i praksis. Her kan du og dine kollegaer afprøve, hvordan ny viden og nye holdninger kan integreres i jeres faglighed.

Materiale til rådighed i kompetenceudviklingsforløbet

Kompetenceudviklingsforløbet består af fysiske workshops og en række online læringsressourcer, der er organiseret i to læringsflows og en inspirationsbank.

Formålet med et læringsflow er, at man klædes på til arbejdet med børn og unges rettigheder gennem en kæde af online moduler. Der ligger en læringsværdi i, at flowet gennemføres i netop den rækkefølge, som modulerne ligger i.

Mens frontløbere får et indgående kendskab til både teori og praksis ved at gennemføre de to læringsflows i den tilrettelagte rækkefølge, er det imidlertid ikke givet, at andre medarbejdere behøver gennemføre de to læringsflows fra A til Z. For at sikre den rette læringskurve vil det dog være

en fordel at gennemføre de moduler, der har relevans i den angivne numeriske rækkefølge – også selvom nogle moduler springes over. Kan en medarbejdergruppe eksempelvis både få udbytte af modul 2 om FN's Børnekonvention og modul 9 om rettighedsbaseret børne- og ungeinddragelse, bør modul 2 gennemføres før modul 9.

Formålet med inspirationsbanken er at inspirere gennem korte og konkrete materialer, der sætter modulernes temaer i spil. Inspirationsbanken tilbyder værktøjer, cases, conceptbeskrivelser og UNICEF initiativer, som kan bringe modulerne tættere på den daglige praksis og anvendes som handouts i formidlingssituationer.

Temaer i de to læringsflows

Flow 1 har særligt fokus på FN's Børnekonvention, og hvordan rettighederne hænger sammen med national lovgivning og den kommunale praksis.

Flow 2 har et særligt fokus på, hvordan idealerne bag en

rettighedsbaseret tilgang til børn og unge kan operationaliseres i forskellige dele af en kommunes praksis.

Herunder ser du en oversigt over modulerne i de to læringsflows.

Flow 1

- Modul 1** Hvad er en UNICEF Børnevenlig Kommune?
- Modul 2** Værdier i FN's Børnekonvention
- Modul 3** Børnekonventionens betydning for danske kommuner
- Modul 4** Børn og unges rettigheder i et historisk perspektiv
- Modul 5** Børn og unges rettigheder i kommunerne i dag
- Modul 6** Betydningen af et højt kendskab til rettigheder

Flow 2

- Modul 7** Arbejdet med en rettighedsbaseret tilgang
- Modul 8** Et rettighedsbaseret børne- og ungesyn
- Modul 9** Rettighedsbaseret inddragelse af børn og unge
- Modul 10** Et aktivt rettighedssprog
- Modul 11** Mekanismer til at beskytte børn og unges rettigheder

Materialer i inspirationsbanken

Der tilføjes løbende nye værktøjer, cases, konceptbeskrivelser og UNICEF initiativer til inspirationsbanken. Listen

herunder er derfor ikke udtømmende men giver et indblik i, hvilke temaer materialerne vedrører.

Værktøjer

- Sådan kan din kommune skabe målbare rettighedsfremskridt for børn og unge
- Sådan skaber din kommune et børnevenligt budget
- Sådan bruger du Lundys model, når du inddrager børn og unge
- Sådan bruger du Harts deltagelsesstige i inddragelsen af børn og unge
- Sådan laver I en børnebeskyttelsespolitik i din kommune

Cases

- Når inddragelse af børn og unge i personaleansættelser giver ny indsigt
- Børnenes Byråd – når legende demokrati bringes i børnehøjde
- Når bedre trafiksikkerhed til og fra skole skaber tryggere børn og unge
- Børns Smutveje – når legende læring fremmer rettigheder
- Fra byvandring til konkrete inputs i det kommunale udvalgsarbejde
- Når børnevenlige budgetter motiverer børn og unge til at involvere sig

Koncepter

- Vurdering af rettighedskonsekvenser for børn og unge
- Børnevenligt budget
- Rettigheder og ansvar

UNICEF initiativer

- All Right
- Rettighedsskoler
- Mit liv – Mine rettigheder
- Børnenes Nytårstale

Sådan kan man sammensætte en læringspakke

Modulerne i de to læringsflows består af forskellige kapitler med forskellige blokke. Nogle blokke kan plukkes ud og bruges særskilt i et skræddersyet mini-forløb til en specifik medarbejdergruppe. Det drejer sig fx om; *tjeklister*, der i punktform ridser de vigtigste pointer om et givent tema op; *refleksionsøvelser*, hvor man gennem forskellige trin bedes forholde sig til rettighedsdilemmaer samt; *test din viden-blokke*, hvor man mødes af quiz-spørgsmål, der gør det lettere at huske ny viden. Modulerne trækker også lø-

bende på videoer og lydclip med eksperter, ligesom der henvises til undersøgelser, forskning og øvrige dokumenter.

Man kan med fordel sammensætte pakker til sine kollegaer, der – som illustreret i figuren nedenfor – står på et didaktisk grundlag, som fremmer et læringsudbytte, der både giver ny viden, skaber refleksion over egne holdninger og giver mulighed for forandret adfærd.

Viden

- Online moduler (hele moduler eller udvalgte kapitler)
- Undersøgelser og dokumenter
- Tjeklister
- Test din viden-bokse
- Koncepter fra inspirationsbanken

Holdning

- Refleksionsøvelser
- Videoer og lydclip
- UNICEF initiativer fra inspirationsbanken

Adfærd

- Cases fra inspirationsbanken
- Værktøjer fra inspirationsbanken

Eksempler på læringspakker

Både det indholdsmæssige tema og typen af medarbejdergruppe, der skal tilgå læringspakken, er styrende for, hvilke ressourcer man bør vælge ud, og hvordan man sammen sætter dem og efterfølgende rammesætter hele pakken.

Er der tale om en homogen medarbejdergruppe rent professionsmæssigt, som tilmed arbejder på samme institution eller i samme afdeling, så kan værktøjer og cases fra inspirationsbanken med fordel diskuteres i fællesskab. Dette giver materialerne mere værdi, fordi medarbejderne kan hjælpe hinanden med at omsætte de konkrete redskaber til deres fælles faglige praksis.

Er der derimod tale om en mere alsidig medarbejdergruppe, hvor deres faglige baggrunde er forskellige og hvor medarbejderne ikke arbejder i den samme del af kommu-

nen til dagligt, kan det være en fordel at lægge fokus på refleksionsøvelserne for at synliggøre potentielle forskelle på holdningsdimensionen på tværs af kommunen.

Herunder ses et eksempel på en pakke til kommunale medarbejdere fra forskellige afdelinger. På næste side kan du se en tilsvarende pakke, men hvor målgruppen er pædagogisk personale i en daginstitution. Denne pakke kan også være relevant for en medarbejdergruppe på en skole. Begge pakker trækker på relevante læringsressourcer ud fra et hovedtema. Pakkerne indleder med introduktion til ny viden og bygger herefter læringskurven videre med øvelser og værktøjer for at skabe refleksion over holdninger og give grobund for potentielle adfærdssændringer.

Tema: Børne- og ungesynet i kommunens forvaltninger Medarbejdergruppe: Kommunale medarbejdere fra forskellige afdelinger

Del 1: Grundviden om FN's børnekonvention og rettigheder

Modul 2

Hvilke værdier bygger FN's Børnekonvention på?

Modul 4

Hvordan har børn og unges rettigheder ændret sig over tid?

Del 2: Indsigt i kommunale håndhævelsesudfordringer

Kapitel fra modul 5

'Børn og unges møde med den offentlige forvaltning'

Dokument fra modul 6

'En principiel dom fra Østre Landsret'

Del 3: Refleksion over og eksempler på forskelle i børne- og ungesyn

Modul 8

Hvordan integreres et rettighedsbaseret børne- og ungesyn i kommunen?

Refleksionsøvelse fra modul 10

'Hvordan undgår voksne ansvarsbære- rere at komme til at "slå med ord"?''

Koncept fra inspirationsbanken

'Vurdering af rettighedskonsekvenser for børn og unge'

Koncept fra inspirationsbanken

'Rettigheder og ansvar'

Del 4: Konkrete potentialer ved et rettighedsbaseret børne- og ungesyn

Case fra inspirationsbanken

'Når børnevenlige budgetter motiverer børn og unge til at involvere sig'

Værktøj fra inspirationsbanken

'Sådan skaber din kommune et børnevenligt budget'

Værktøj fra inspirationsbanken

'Sådan kan din kommune skabe målbare rettighedsfremskridt for børn og unge'

Del 5: Afslutning

Tjekliste fra modul 7

'De vigtigste pointer om at arbejde ud fra en rettighedsbaseret tilgang i en kommune'

Tema: Rettighedsbaseret inddragelse af mindre børnegruppe

Medarbejdergruppe: Personale i en daginstitution eller på en skole

Del 1: Børnekonventionen og den pædagogiske praksis

Modul 2

Hvilke værdier bygger FN's Børnekonvention på?

Case fra inspirationsbanken

'Når inddragelse af børn og unge i personaleansættelser giver ny indsigt'

Video fra modul 8

Sarah Alminde: Børne- og ungesyn

Del 2: Hvad er rettighedsbaseret børne- og ungeinddragelse?

Modul 9

Hvordan kan din kommune skabe rettighedsbaseret inddragelse af børn og unge?

'Test din viden' fra modul 8

'Hvordan hænger preskede situationer sammen med børnekonventionens artikel 3?'

Del 3: Inspiration til arbejdet med børnegruppen

Videoer fra modul 10

'Helle Rabøl: Kommer du til at "slå med ord"?'

Værktøj fra inspirationsbanken

'Sådan bruger du Lundys model, når du inddrager børn og unge'

Værktøj fra inspirationsbanken

'Sådan bruger du Harts deltagelsesstige i inddragelsen af børn og unge'

Del 4: Afsluttende perspektivering

Dokument fra modul 1

'Børne- og ungesyn i Billund Kommune'

'Test din viden' fra modul 2

'Hvad indebærer det at være ansvarsbærer?'

Et overblik over tilgængelige læringsressourcer

Her ses et overblik over, hvor i de forskellige moduler man kan finde læringsressourcer, der med fordel kan plukkes til de læringsforløb, der sammensættes til kollegaer. Oversigten viser alle ressourcer, der er enten undersøgelser/dokumenter, tjeklister, videoer/lydklip, test din viden-bokse og refleksionsøvelser.

Oversigten fortsætter på næste side.

Undersøgelser og dokumenter

Modul 1

- FN's Børnekonvention
- Situationsanalyse fra Gladsaxe Kommune
- Børne- og ungesyn i Billund Kommune
- Handlingsplan fra Aalborg Kommune

Modul 3

- Handikaploven
- Barnets lov
- Folkeskoleloven
- Bekendtgørelse om socialpædagogisk bistand

Modul 5

- General Comment: Children's rights in relation to the digital environment (no 25)
- General Comment: Implementation of the rights of the child during adolescence (no 20)
- General Comment: Public budgeting for the realization of the children's rights (no 19)
- General Comment: The right of the child to rest, leisure, play etc. (no 17)
- General Comment: The right of the child to be heard (no 12)
- General Comment: Implementing child rights in early childhood (no 7)
- Børns rettigheder i skolen – en undersøgelse af folkeskoleelevers retssikkerhed i Danmark
- Medbestemmelse i undervisningen – fra elevernes perspektiv
- Børnesagsbarometret 2024

Modul 6

- Kendskab til rettigheder blandt børn i 6.-9. klasse – en analyse af omfang og betydning
- En principiel dom fra Østre Landsret (dom fra 2017)

Modul 11

- Folkeskolers afgørelsesvirksomhed (Ombudsmanden)

Tjeklister

Modul 1

- Rammen for en UNICEF Børnevenlig Kommune

Modul 7

- At arbejde ud fra en rettighedsbaseret tilgang

Modul 9

- Rettighedsbaseret børne- og ungeinddragelse

Modul 10

- Et aktivt rettighedssprog

Modul 11

- Beskyttelsesmekanismer

Videoer og lydklip

Modul 3

- Hanne Warming: En særlig rettighed i Barnets lov

Modul 7

- Ulla Dyrlov: Psykologiske perspektiver på udfordringen med stress blandt børn og unge

Modul 8

- Hanne Warming: Hvad kendetegner det gamle børne- og ungesyn?
- Hanne Warming: Hvad kendetegner det nye børne- og ungesyn?
- Sarah Alminde: Børne- og ungesyn
- Hanne Warming: Hvornår kan man blive udfordret på sit børne- og ungesyn
- Hanne Warming: En opsamling på børne- og ungesyn

Modul 9

- Sarah Alminde: Argumenter for inddragelse

Modul 10

- Helle Rabøl: At slå med ord
- Helle Rabøl: At slå med ord (#1: "Lille lort")
- Helle Rabøl: At slå med ord (#2: "Med den familie du har")
- Helle Rabøl: At slå med ord (#3: "Du bliver aldrig til noget")

Modul 11

- Helle Rabøl: Beskyttelsesregler

Test din viden-bokse

Modul 2

- Hvad indebærer det at være ansvarsbærer?

Modul 4

- Hvor godt husker du milepæle for børn og unges rettigheder før år 2000? (test 1)
- Hvor godt husker du milepæle for børn og unges rettigheder før år 2000? (test 2)
- Hvor godt husker du milepæle for børn og unges rettigheder efter 1999?

Modul 5

- Hvor mange børn og unge oplever rettighedsbrud i mødet med den kommunale forvaltning?

Modul 6

- Hvor stor forskel er der på børn og unges evner til at sige fra overfor rettighedsovertrædelser?

Modul 7

- Hvilke idealer arbejder en kommune typisk ud fra, når den følger en rettighedsbaseret tilgang?
- Hvad handler de fire kerneartikler i børnekonventionen om?

Modul 8

- Hvordan hænger pressede situationer sammen med børnekonventionens artikel 3?

Modul 9

- Hvordan bør man ifølge FN's Børnekomité inddrage børn og unge?

Refleksionsøvelser

Modul 1

- Hvordan kan børnekonventionen og rettighedsbaseret arbejde integreres i din kommune?

Modul 2

- Hvordan kan du bringe børnekonventionen tættere på din daglige praksis?

Modul 3

- Hvordan hænger Barnets lov og børnekonventionens artikel 12 sammen i praksis?
- Hvad gør din kommune i dag for at leve op til børnekonventionens artikler?

Modul 7

- Hvilke rettigheder kan komme under pres, når børn og unge oplever stress?

Modul 8

- Hvordan rusten en kommune sig mod situationer, der kan udfordre børne- og ungesynet?
- Hvilke idealer og barrierer har børne- og ungesynet i en kommune?

Modul 9

- Hvilke roller har rettighedshaveren og ansvarsbæreren under børne- og ungeinddragelsen?
- Hvordan kan din kommune ruste ansvarsbærere til at benytte Lundys model?

Modul 10

- Hvordan undgår voksne ansvarsbærere at komme til at "slå med ord"?

Child
Friendly
Cities
Initiative

unicef

for alle verdens børn